

ШАХМАТНА МИСЪЛ

СЪДЪРЖАНИЕ

Повече внимание към шахмата в Хасковски окръг ☆ Международният турнир в София ☆ Двата крайезерни турнира — Кинбаум и Балтонфюред ☆ Пътят към майсторството ☆ Комбинации ☆ Гамбит Стаунтон ☆ Превременна флангова атака.

ПАРТИИ

Гургенидзе—Бобеков
Гургенидзе—Радович
Антошин—Улман
Костро—Нейкирх
Портиш—Бобоцов
Бобоцов—Сабс
Вълчанов—Ракич
Пешев—Прахов
Козаров—Попов
Гюнсбергер—Витковски
Погоревич—Неделкович

НА СНИМКАТА: Участници и организатори от международния турнир в София

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

София

СССР—Югославия 19·5:12·5

В отборното първенство на физкултурното дружество „Левски“ взеха участие отбори от 32 физкултурни колектива. Всеки отбор включваше в състава си 4 мъже и 1 жена. За финала се класираха „Държавна планова комисия“, „Заводпроект“, „Минпроект“, „Минни и геоложки проучвания“, Авторемонтен завод 16* (гара Искър), ДИП „Яко Доросиев“, промкомбинат „Труд“ и Министерство на тежката промишленост. В провения се през месец юли финал първото място убедително бе извоювано от отбора на промкомбинат „Труд“ (състав на отбора по дъски: Емил Йосифов, Константин Маляков, Атанас Павлов, Никола Ганчев. Жена: Цветана Стефанова) с 27·5 т. от 35 възможни. Следват: „Заводпроект“ — 24 т., Държавна планова комисия — 22 т. и т. н.

Никола Охридски

Варна

В тазгодишното градско първенство първите две места си поделиха Е. Серопян и М. Балчиклиев с по 10 т. (от 12 възможни) и 3 точки аванс пред следващите ги Хр. Атанасов, Й. Казаков, Н. Донеv и Л. Стоянов — с по 7 т., И. Овчаров и Вл. Симеонов — с по 6·5 т. и т. н.

Победител в тазгодишното юношеско първенство на Варненски окръг излезе убедително Йосиф Стефанов с 11 т. от 11 възможни! Следват: А. Петров — 9 т., А. Нейков — 8 т., Б. Димчев — 7·5 т. и т. н.

Михаил Балчиклиев

Димитровград

В първенството на местното физкултурно дружество „Раковски“ Ангел Ангелов от химкомбината „Сталин“ постигна убедителна победа. Той набра 11·5 т. от 14 възможни и взе 1·5 т. аванс пред следващите и Д. Найденоv („Пренос—превоз“), Д. Гириловски (химкомбинат „Сталин“ и Т. Тонев („Вародобив“) всичките с по 10 т. и т. н.

Двама от участниците в първенството покриха изискванията за първи разряд, а други двама — за втори разряд.

Милко Стефанов

СССР

Латвия (Литва). В XV първенство на Латвийска ССР, проведено в гр. Рига, първите две места поделиха миналогодишният шампион на републиката А. Гипслис и Н. Зилбер с по 17 т. от 19 възможни. Шампионът на СССР — М. Тал, набра 16·5 т., трябваше да се задоволи с третото място.

Третата поредна традиционна отборна среща между представителните отбори на СССР и Югославия, проведена в гр. Загреб, макар и при отсъствие на елита от съветския отбор: Ботвиник, Смилов, Бронщайн, Тал, Петросян, Авербах и Спаски, завърши с нова победа за съветския отбор. Ще припомним, че

1) Керес	1/2	1	0	1/2
2) Гелер	1/2	1	1	1/2
3) Корчной	1/2	0	1/2	1
4) Тайманов	1/2	1/2	1/2	1
5) Болеславски	1/2	1/2	1/2	1/2
6) Котов	1	1	—	—
Котов	—	—	1	0
7) Полугаевски	1/2	1/2	1	—
Суетин	—	—	—	1
8) Крогиус	1/2	1/2	—	1/2
Суетин	—	—	1/2	—
	4·5	5	5	5

19·5 т.

Естония. Проведеният в гр. Талин XV шампионат на Естонска ССР е завършил с победата на Г. Уси (Тарту), набра 11 т. от 15 възможни. Следват: миналогодишният шампион на Естония К. Питксаар — 10·5 т., У. Милистер — 9 точки.

Белорусия. Победител в първенството на Беларусия (гр. Минск) излезе международният майстор Г. Вересов с 9 т. от 12 възможни. Следват: Соколски — 8·5 т., Любошиц 8 т. и т. н.

Румъния—Полша 11:9

Милу Милеску

Проведената през месец юни в гр. Букурещ двукръгова среща между представителните отбори на Румъния и Полша завърши с резултат 11:9 в полза на Румъния.

кръгове		кръгове	
II	I	I	II
1/2	1	Платер—Троянеску	0 1/2
0	1/2	Слива—Чокълтя	1/2 1
1/2	1/2	Цукста—Митителу	1/2 1/2
1/2	1/2	Громек—Гицеску	1/2 1/2
0	1/2	Бранички—Дример	1/2 1
0	0	Витковски—Гюнсбергер	1 1
1/2	1/2	Тарновски—Ю. Сабо	1/2 1/2
1/2	0	Дода—Павлов	1 1/2

Жени

0	1	Кнапик—Погоревич	0 1
—	1	Конаровска—Манолеску	0 0
1	—	Конаровска—Андреску	— 0
3·5	5·5		4·5 6·5
	9 т.		11 т.

първата среща, състояла се през 1956 год. в Белград, завърши при резултат 38:26 в полза на СССР, а втората, през 1957 г. в Ленинград — 42:22, също в полза на СССР.

Привеждаме и таблицата с отделните резултати.

Глигорич	1/2	0	1	1/2
Матанович	1/2	0	0	1/2
Ивков	1/2	1	1/2	0
Джурашевич	1/2	1/2	1/2	0
Трифунувич	1/2	1/2	1/2	1/2
Магулович	0	0	—	—
Фудерер	—	—	0	1
Милич	1/2	1/2	0	—
Рабар	—	—	—	0
Берток	1/2	1/2	—	1/2
Берток	—	—	1/2	—
	3·5	3	3	3

12·5 т.

Исландия

Проведеното в Рейкявик първенство на страната е завършило с победата на Йохансон набра 10 т. от 11 възможни. Олафсон не е участвувал.

Приемането на абонати за второто полугодие на 1958 г. продължава.

Пропусналите да се абонира за първото шестмесечие могат да си набавят книжки 1-6, като преведат стойността на абонамента чрез пощ. запис на адреса на редакцията: София, Толбухин 18.

Годишен абонамент

(12 книжки) — 30 лв.

Полугодишен абонамент

(6 книжки) — 15 лв.

Излязоха от печат следните издания на редакцията на сп. „Шахматна мисъл“:

XII Републиканско първенство — сборник на партиите — цена 2·50 лв.

„Международен шахматен турнир в София“ — бюлетин на партиите — цена 3 лв.

Сборникът и бюлетинът могат да се набавят чрез павилоните на РЕП.

НА СНИМКАТА: от ляво на дясно първата редица — П. Иванов, Ф. Хоринек, З. Станчев, Б. Гургенидзе, Сеймяну, Н. Минев, Р. Бобеков; втората редица — Д. Панталеев, Хр. Геренски, Н. Пъдевски, Ал. Цветков, Г. Силаги, М. Вукчевич, Н. Бжузка, К. Радович и Бехер.

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

Книжка седма
Година единадесета — 1958 г.

ПОВЕЧЕ ВНИМАНИЕ КЪМ ШАХМАТА В ХАСКОВСКИ ОКРЪГ

Д. ИГНАТОВ

Коренно се измени обликът на Хасковски окръг през годините на народната власт. Някога изостаналият в стопанско и културно отношение край, сега с бързи темпове се превръща в една от най-индустриализираните и благоустроени части в нашата страна. Ето защо естествено е, че с общото културно развитие в Хасковския окръг все повече нараства и интересът към шахмата. Ще дадем няколко цифри, които красноречиво говорят за това. В Кърджали в оловно-цинковия завод в шахматните състезания между цеховете са участвували 164 състезатели, в химкомбината „Сталин“ — Димитровград има 542 организирани шахматисти, в републиканската зимна спартакиада през 1955 г. Хасковски окръг участвува в шахматните състезания с 17,549 участници.

Шахматът е популярен и в селата. В Хасковска околия при всичко 45 села в 40 са проведени турнири по шахмат, а в Свиленградска околия при всичко 42 села в 36 са проведени шахматни първенства.

Относително добра е и материалната база за развитието на шахмата в Хасковски окръг. Така само колективът на химкомбинат „Сталин“ разполага с 60 шаха, колективът на циментовия завод „Вулкан“ — с 15 шаха, в гимназията в Свиленград има 18 шаха, а в пионерския дом в същия град 6 шаха. Много от работническите, селските и ученическите колективи разполагат с определено място за игра на шах. Обикновено това са червените кътове. В младежкото общежитие в блок 205 към д-во „Раковски“ — Димитровград, където живеят около 800 младежи, в червените кътове и на четирите етажа се играе шах. В някои села като място за игра на шах се използват читалищата, а някъде като в ТЕЦ „Марица“ — Димитровград има обзаведени специални помещения за тази цел.

Казаното до тук показва колко популярен е шахматът в Хасковски окръг. Дейни активисти любители на шахмата като например инженер Ат. Попов при ж. п. гара, Петър Моллов от ДНА, Димо Найденов, служител при „Пренос-превоз“ — всички от Димитровград, Мильо Милев от Кърджали и др. са помогнали за създаването на добри условия за развитието на шахмата в техните колективи. Но с това и свършва хубавото, което може да се каже за състоянието на шахмата в Хасковски окръг.

И окръжната, и околийските секции по шахмат развиват много слаба дейност. Те се задоволяват да проведат само по един турнир в годината — за околийско и окръжно първенство — и с това се изчерпва всичката им грижа за шахмата в окръга или околията. А понякога, както бе през 1957 г., даже и окръжните първенства не се провеждат. В целия окръг има само в три града градски шахматни клубове — в Кърджали, Хасково и Свиленград. При това в същите помещения се играе и тенис на маса и други игри, като преди всичко се гледа финансовият интерес. В резултат на всичко това качеството на шахмата в

окръга е на твърде ниско ниво. Малък е броят на шахматистите с по-високи разряди. Така в Хасково има само 7—8 първоразрядници, толкова са те и в Димитровград.

Показател за слаба шахматна култура в окръга е и малкият брой, в който се разпространява сп. „Шахматна мисъл“ в отделните градове. Например в Свиленград не се получава нито един брой от списанието, в Ардино — само 1, в Момчилград — 3, в Харманли — 4, в Димитровград — 13, в Хасково — 12. По този начин болшинството шахматисти, състезатели и деятели, стоят откъснати от проблемите на нашето шахматно движение, не повишават своите шахматни познания. Ние знаем с какъв интерес се посрещат гостуванията на наши шахмайстори и техните сеанси на едновременна игра. Но те са толкова редки, а нали чрез списанието шахматистите имат възможност да общуват с най-квалифицираните наши шахматисти, да се учат от техния опит и не само от техния, но и от опита на най-големите майстори на шахматното изкуство от Съветския съюз и другите страни.

Но само с констатации слабостите не могат да се оправят. Необходима е работа, работа преди всичко на местния шахматен кадър. Окръжната и околийските шахматни секции трябва да обхванат, организират и ръководят масовата работа в колективите. Малкото квалифицирани шахматисти в окръга трябва да се използват за изнасяне на сеанси на едновременна игра и за учебна работа в колективите. За един първо- или второразрядник не е трудно, въоръжен с подобрени материали от сп. „Шахматна мисъл“, да изнесе няколко интересни беседи върху комбинациите или върху шахматната стратегия. Особено ценен би бил плодът от такава работа в училищата.

Обстоятелството, че в някои градове все още няма обзаведени градски шахматни домове и че съществуващите такива не са удобни, е безспорно пречка за развиване на по-широка дейност, но тя не е непреодолима. През лятото централни места за игра на шах биха могли да се организират и на открито в парковете и градините.

Вярно е, че някои от местните съвети за физическа култура и спорт подценяват шахмата и не помагат достатъчно за неговото развитие. Но това отношение понякога се дължи и на бездейните и недостатъчно авторитетни ръководства на шахматните секции. Щом обаче самите шахматисти търпят такива ръководства, няма зашто да ни е чудно, че и съветите за физическа култура и спорт ги търпят и не им обръщат достатъчно внимание.

За подобряване състоянието на шахмата в Хасковски окръг би могла да помогне твърде много републиканската секция по шахмат. Една навременна и твърде полезна мярка би било, ако РСШ се занимае по-отблизу с въпросите, които вълнуват шахматистите в Хасковски окръг, и с отговорни свои представители и специалисти съдействува на място за правилното им разрешаване.

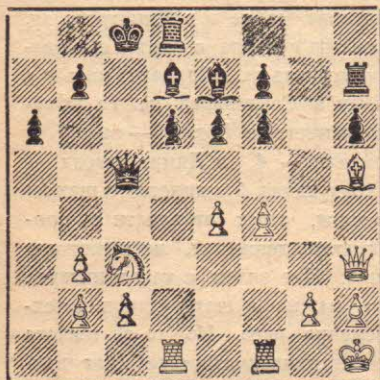
МЕЖДУНАРОДНИЯТ ТУРНИР В СОФИЯ

ЗДР. МИЛЕВ

Догадките

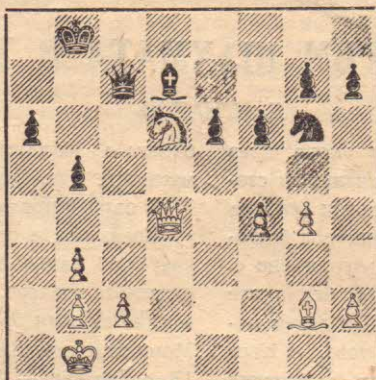
„Ще могат ли Минев, Бобеков, Пъдевски и Цветков успешно да конкуррират известните майстори Гургенидзе и Силаги в борбата за първото място? Ще се представят ли добре младите ни шахматисти Панталеев и Геренски?“ — ето въпросите, които вълнуваха зрителите и на които отговор дадоха още първите кръгове.

Окуражителни признаци

В положението на диаграмата Гургенидзе започна срещу Бобеков опасна комбинационна атака:

25. . . f5! и успя да реализира преимуществото си. (Виж партия № 123). Във втория кръг се срещнаха Панталеев и Силаги.

Преимуществото на белите (Панталеев) е очевидно. Последва: 28. f5! e7 29. Dd5 Ca7 30. K: f5 O: f5 31. D: f5? Правилно бе 31. gf! Ke5 (Не облекчава черните и 31. . . Kf4 32. Dd4+ Цb8 33. Oe4) 32. b4! с отлични изгледи за белите. Сега след:

31. . . Kh4! 33. Df2+ Dxb6! (Това белите не бяха видели!) партията завърши наравно. Ясно стана обаче, че „не богове пекаат грънците“ и че на-

ната група. Минев, Бобеков и Вукчевич обаче продължиха да се придържат към „по-солидната“ тактика, като предпочетоха да не рискуват много и в повечето партии се съгласяваха на реми в сложни позиции. Скоро обаче за някои от тях настъпиха и първите разочарования. В седмия кръг Минев загуби от Силаги, като пропусна да спечели фигура, а в деветия кръг и Бобеков претърпя загуба от Бжужка. Преди последния кръг начело излезе Гургенидзе с 6.5 т., следван от Вукчевич, Бобеков, Минев и Силаги с по 6 т. Това определи, щото партиите от XI кръг да се играят „на живот или смърт“. Гургенидзе не издържа нервното напрежение и загуби фигура. Противникът му (Бжужка) обаче предложи реми, което Гургенидзе нямаше основание да откаже. В срещата Вукчевич — Панталеев югославският майстор загуби първата си партия, а Панталеев записа първата си точка. Радович спечели убедително срещу Силаги, а Минев загуби равен ендшпил срещу Бобеков. В резултат на първо място с по 7 точки от 11 възможни се наредиха Бобеков, Гургенидзе и Радович.

Победителите

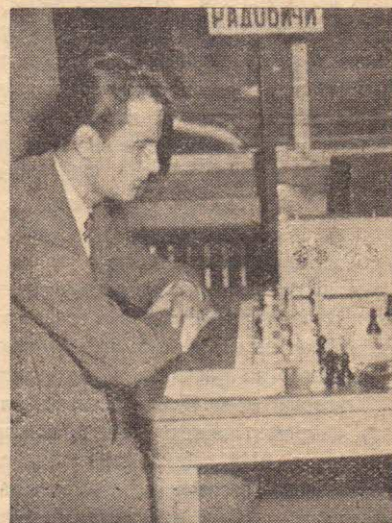
И тримата показаха зряла игра, но с различен темперамент. Докато Бобеков и Радович предпочитаха спокойното

Гургендзе

Бобеков

Радович

20. b4 D: b4 21. f5 и изглежда, че от заплахата 22. O: f7 и 23. fe с вилица няма спасение. Бобеков обаче игра

21. . . Цb8! Сега в случай на 22. O: f7 T: f7 23. fe черните отговарят 23. . . Oc8! и пешката e6 се оказва свързана! Това принуди Гургенидзе да избере друг път:

22. Og4 Dc4 23. b3 Dc5 24. fe fe 25. Kd5, но и тук Бобеков намери силния отговор:

шите състезатели могат успешно да се борят с гостите за първите места.

Борбата

След третия кръг начело излязоха: Радович, който показа зряла и солидна позиционна игра, Минев и Бобеков. От петия кръг Гургенидзе започна упорито да играе почти всяка партия за победа и печалбите му срещу Панталеев, Цветков, Радович и Голц го изведоха в чел-

„обработвае“ на противника, Гургенидзе се стремеше към двуостри позиции. Неговото най-добро достижение, безспорно, е партията му с Радович. (Виж партия № 124, която бе удостоена с приза за красота, определен от редакцията на „Шахматна мисъл“). Бобеков игра уверено, но изпусна да реализира някои по-добри за него позиции (с Цветков и Силаги). Радович беше приятната изненада на турнира. Игра свежо, изобретателно и без да се

плаши от усложненията. Хубави и убедителни са победите му над Геренски, Пъдевски и Силаги.

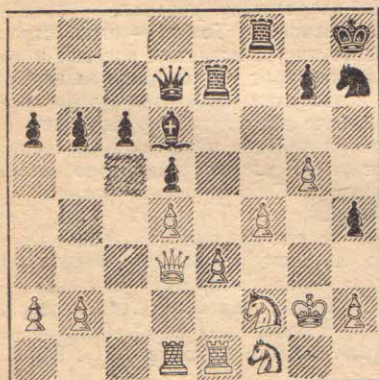
Другите призъори

Златната среда се зае от Минев, Вукчевич и Силаги. Първите два можеха да разчитат на по-високо място но... Минев в отделни партии (с Панталеев, Голц) не успя да реализира преимуществото си. В други допусна груби грешки (Силаги, Бобеков). Струва ни се, че Минев понякога отдава прекалено голямо значение на така наречената „техника“. Показателна е например партията му с Голц, в която Минев заради образуването на една слаба пешка се откажа от редица други изгодни продължения. Вукчевич „пострада“ заради предпазливия си, изчаквателен стил на игра. Той премного разчиташе на печалба в последния кръг срещу изостаналия в класирането и с най-малък състезателен опит Панталеев. В резултат получи „заслужено“ наказание за серията безсъдържателни ремита. Силаги показва неуверена игра, особено с черните фигури. Сравнително доброто си класиране той дължи до известна степен на турнирното си щастие и уменията си да защитава по-тежки позиции.

Втората половина

В нея се намират двама от гостите — Бжужка и Голц, и четирима от нашите състезатели — Пъдевски, Цветков, Геренски и Панталеев. Бжужка и Голц показаха на какво са способни едва във втората част на турнира, но това, разбира се, не беше в състояние да ги изкачи в първата половина на таблицата.

Особено трябва да се спрем на резултата на Пъдевски — един от нашите най-способни шахматисти. Една печалба при три загуби е неутешителен баланс! Преломният момент за Пъдевски беше третият кръг, когато загуби без борба срещу Минев, попадайки на теоретично разработен вариант. Разбира се, нищо още не беше загубено, но Пъдевски прояви неоправдано малодушие; направи серия от ремита, някои от които без борба и наново загуби от Радович. Последната му загуба срещу Силаги беше особено досадна.

В тази позиция Пъдевски разполагаше за 40-я си ход с броени секунди. Вместо да направи обаче мигновено хо-

да си, той продължи да мисли, докато флагчето на часовника му падна. Както сам Пъдевски обясни, той се увлякъл в предвиждане до край на последните от жертвата

40... K:g5!!, тъй като противникът му ще има възможност да отложи и анализира позицията. Тук обаче ни-

Международният турнир по шахмат в София, състоял се от 8 до 22 юни, беше проведен под шефството на Националния комитет за защита на мира. Закриването на турнира съвпадна с откриването на петия национален конгрес за защита на мира, който бе приветствуван от участниците със следната телеграма:

„Участниците в международния турнир по шахмат в София, проведен под шефството на Националния комитет за защита на мира в България, представители на шахматистите на СССР, ГДР, НРП НРР, НРУ, ФНРЮ и НРБ, събрани на откриването на турнира, приветствуват петия национален конгрес за защита на мира и като изразяват своята безпределна преданост към делото на мира и дружбата между народите, му пожелават плодотворна работа.“

какви анализи не биха помогнали. Възможно е напр.:

41. fg Tef7!! 42. Te2 T:f2+! 43. T:f2 Dg4+ 44. Kg3 T:f2+ 45. Ц:f2 hg+ 46. hg O:g3+ с неспасяем мат.

Цветков е единственият участник без спечелена партия. В първата половина на турнира той игра сравнително добре, но само през първите 3—4 часа. Последният час на играта биваше критичен за него. Поради напастена умора той допусна в няколко партии грешки в по-добри за него позиции и изпусна преимуществото си.

Геренски и Панталеев не бяха добре подготвени за това състезание и много често изходът на партиите им биваше предрешен от допуснатите дебютни грешки. При това те не използваха напълно възможностите си за тренировка и поука, като в някои партии преждевременно се съгласяваха на ра-

вен резултат в неясни позиции (Геренски с Голц и с Минев и Панталеев с Пъдевски).

Само лична работа ли е

участието на нашите шахматисти в един международен турнир? Не, нали?

Но у нас сякаш съществува вече практика да се считат за въпрос на национален спортен престиж само отборните международни състезания, а останалите да се подценяват. За първите се определя треньор, води се подготвителна работа със състезателите, полагат се грижи, а за вторите... нищо! Това съществуващо положение естествено е неправилно и трябва да се оправи. Наистина с какво право може да се иска от Минев, Пъдевски, трети и четвърти да представят добре нашето шахматно движение, когато с нищо не им е била осигурена предварителната подготовка и още по-важно — минималната предтурнирна почивка. Ние сме сигурни, че до голяма степен грубите грешки, неиздръжливостта и слабите волеви качества на част от нашите участници се дължат преди всичко на това, че те започнаха турнира без онзи заряд от пресни сили, който е така необходим, за да се проведе равномерно целият турнир. За това се иска толкова малко — няколко занимания с опитен треньор, да бъдат уточнени дебютните схеми с оглед на бъдещите противници, да се набележи турнирната тактика. Извънредно полезен е неколкодневен активен отдих на чист въздух. Ние сме уверени, че това „малко“ ще се отрази много и благоприятно върху играта на нашите представители в бъдещите международни турнири.

Какво ни е необходимо

Съставът на международния турнир не беше особено силен за повишеното ниво на нашия шахмат. Това се потвърди и от резултатите. За нашите първи шахматисти вече не е проблема: „Как да побеждаваме международните майстори?“ За да се направи обаче следващата крачка напред, са необходими по-чести срещи и с гротмайстори. Основна истина в шахмата е, че можеш да напреднеш само ако играеш с по-силни от тебе. Затова нека следващият международен турнир у нас бъде вече първокласен по своя състав.

№	Участници	Точки												Место		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Р. Бобеков — България	0	1	1/2	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	1	1	1	7	1—3
2	Б. Гургенидзе — СССР	0	0	1	0	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	7	1—3
3	К. Радович — Румъния	1/2	0	0	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	7	1—3
4	М. Вукчевич — ФНРЮ	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	0	0	6	4—6
5	Г. Силаги — Унгария	1/2	0	0	1/2	0	0	1	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	6	4—6
6	Н. Минев — България	0	1/2	1/2	1/2	0	0	0	1	1	1	1/2	1/2	1/2	6	4—6
7	С. Бжужка — Полша	1	1/2	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	0	0	1	1	5	7
8	А. Цветков — България	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	4 1/2	8—11
9	Н. Пъдевски — България	1/2	1/2	0	1/2	0	0	1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	4 1/2	8—11
10	В. Голц — ГДР	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	4 1/2	8—11
11	Хр. Геренски — България	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1	4 1/2	8—11
12	Д. Панталеев — България	0	0	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	0	0	4	12

ДВАТА КРАЙЕЗЕРНИ ТУРНИРА КИНБАУМ И БАЛАТОНФЮРЕД

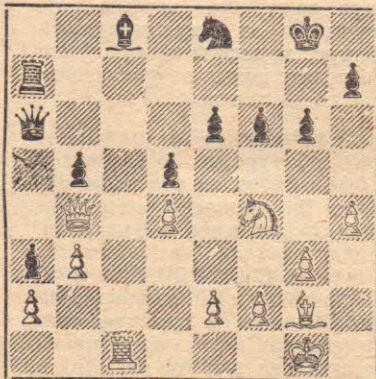
К. ГЕРАСИМОВ

През м. юни, почти едновременно, в ГДР и Унгария се състояха два международни турнира, които в много отношения си приличаха. Така и двата бяха с малки състави — в ГДР с 11, а в Унгария с 12 участника. И в двата участваха по шест местни състезатели предимно от националните отбори на страните домакини, така че турнирите имаха значение и на тренировка и практическа проверка на състезателите, които ще участвуват в шахматната олимпиада в Мюнхен и междузоналният турнир в Порторож. И двата турнира се проведоха в курортна обстановка, край живописните брегове на известни с красотата си езера — селището Кинбаум край Берлин и Балатонфюред на Балатонското езеро в Унгария.

Според първоначалната програма в турнира в Кинбаум трябваше да участвуват 6 чуждестранни шахматисти, обаче в последния момент стана известно, че румънският майстор Чокалтя е възпрепятстван да дойде поради заболяване и турнирът започна на 2 юни при единадесет състезатели.

Още от първия кръг се очерта добрата форма на младия германски международен майстор Улман, който удържа хубава победа срещу Антошин. (Виж партия № 125) Провеждайки в отличен стил целия турнир, Улман постигна една рядка по спортен резултат победа, като зае първото място с 9 точки от 10 възможни — с 3.5 т. пред следващите го участници. Този изключителен успех говори сам за себе си — малкият турнир в Кинбаум има само един победител — Улман. Неговата игра се отличаваше с лекота и сигурност. В нито една партия той не изпадна в обективно по-лоша позиция, като предимно печелеше преди изтичането на контролното време. Отличните теоретични познания му донесоха няколко леки победи. Показателни в това отношение са партиите му срещу Ко-

стро и Цирнгибъл, спечелени още в дебюта. Най-добрите му постижения в творческо отношение безспорно са срещу Ангошин и Хонфи. В последната партия, след 27-ия ход на черните Tf7—a7 се стигна до следната позиция:

Улман (бели) енергично използва лошото положение на черната дама и офицера на с8 и с жертва на кон за две пешки бързо доведе партията до победа.

Последва: 28. К: d5! еd 29. О: d5+ Цg7 (Оe6 30. Тс6) 30. Тс6 Дb7 31. Дс5! Of5 32. e4 Og4 33. Т: f6! К: f6 34. О: b7 Т: b7 35. e5 Ke8 36. Дс6 Те7 37. d5 Of3 (Ако 37... Т: e5, то 38. Дс3!) 38. Цh2 Цg8 39. e6 Kc7 40. Дс3 О: d5 41. Дf6 и черните се предадоха.

Ако подялбата на II—IV места може да се смята за успех на младия Фукс, то едва ли от такъв резултат могат да бъдат доволни такива рутинирани шахматисти, като Антошин и Нейкирх, смятани за фаворити.

Играта на останалите млади немски шахматисти се характеризира с добри теоретични познания и солидна постановка на партията. Те заеха места

отговарящи на техните възможности. Най-възрастният участник — 50 годишният Цирнгибъл играе изобретателно и винаги остро, обаче често пъти несolidно.

На класирания се на трето място в първенството на Полша майстор Костро му липсва още международен турнирен опит.

Малко по-друг характер имаше турнирът в Балатонфюред. Тук задачата на гостите — Толуш, Троянеску, Бобоцов, Соколов, Паоли и Платер беше значително по-трудна поради изключително силния състав на „туземците“, между които наред с известните имена на гротмайсторите Сабо и Барца личеха и такива извънредно надарени и силни шахматисти, като Портиш и Билек. За разлика от турнира в Кинбаум, където липсваше всякаква борба за първото място, тук за него се бореха до последната третина на турнира — Толуш, Портиш, Сабо и Билек, а в последните кръгове — Портиш и Толуш. Тук качеството на играните партии е по-високо. Такива партии, като Сабо — Толуш, Толуш — Троянеску, Портиш — Толуш, Билек — Портиш, Билек — Барца, Бобоцов — Сабо, Портиш — Бобоцов и др., безспорно обогатяват шахматната теория и практика. Изходът на турнира се реши едва в последния кръг, в който Портиш в една драматична партия победи лидера на турнира гротмайстор Толуш и застана с половин точка пред него.

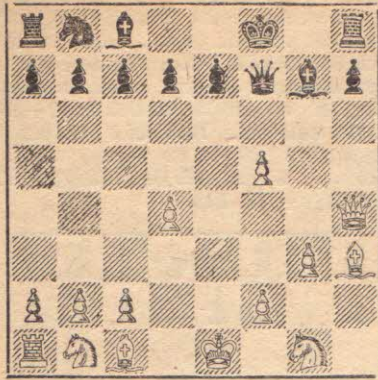
И тук бие на очи извънредно високият резултат на победителя, който единствен проведе турнира без загуба. Портиш показва свежа, зряла и солидна игра. Верно, че в този турнир го съпътствуваше и известно щастие, обаче отдавна е известно, че в шахмата то много рядко е на страната на слабия. Най-доброто постижение на Портиш е победата му срещу нашия първенец Бобоцов (Виж партия № 127).

Най-възрастният участник — съветския гротмайстор Толуш — игра остро, инициативно, с младежка енергия и до последния кръг се смяташе за вероятен и заслужил победител в този турнир, обаче допуснатата груба грешка в по-добра позиция в партията му срещу Портиш го отхвърли на второ място. Фатална за Сабо се оказа партията му с Бобоцов, който изтръгна една блестяща победа (Виж партия № 128) Особено впечатление направи играта на другия млад унгарски шахматист — Билек. Той играе изобретателно и остро, понякога просто „на нож“. Типична за неговия стил е партията му с Барца.

Един бегъл поглед върху следващата диаграма ще ни убеди, че дебютът в тази партия е протекъл не твърде обичайно.

Кинбаум (ГДР), 1958 г.

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Т.	Място
1	Улман (ГДР)	♚	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	9	I
2	Антошин (СССР)	0	♚	1	1	1/2	1	1/2	1	0	1/2	0	5 1/2	II-IV
3	Фукс (ГДР)	1/2	0	♚	1	1/2	0	1	0	1	1/2	1	5 1/2	II-IV
4	Нейкирх (НРБ)	1/2	0	0	♚	1/2	0	1	1	1	1/2	1	5 1/2	II-IV
5	Бертолд (ГДР)	0	1/2	1/2	1/2	♚	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	5	V-VII
6	Хонфи (НРУ)	0	0	1	1	0	♚	0	1/2	1	1/2	1	5	V-VII
7	Цирнгибъл (ГДР)	0	1/2	0	0	1/2	1	♚	1/2	1/2	1	1	5	V-VII
8	Франц (ГДР)	0	0	1	0	1/2	1/2	1/2	♚	1/2	1	0	4	VIII-IX
9	Костро (НРП)	0	1	0	0	1/2	0	1/2	1/2	♚	1	1/2	4	VIII-IX
10	Козма (Чехосл.)	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	0	♚	1	3 1/2	X
11	Браун (ГДР)	0	1	0	0	1/2	0	0	1	1/2	0	♚	3	XI

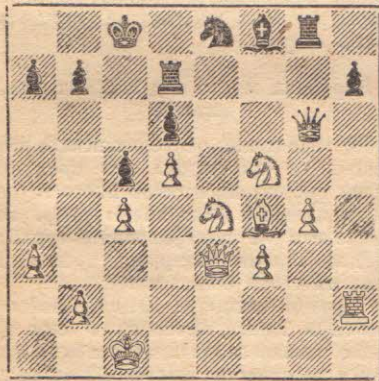

Ето как се стигна до горната позиция:

1. d4 f5 2. g3 g6 3. h4 Kf6 4. h5 K: h5 5. T: h5 gh 6. e4 Og7 7. D: h5+ Cf8 8. ef Dc8 9. Dh4 Df7 10. Oh3...

В така създалата се позиция белите нямат, вероятно, повече от достатъчна компенсация за пожертвваното качество. Черните може би трябваше да играят 3... Og7 и на 4. h5 да отговорят 4... c5! Във всеки случай в продължение на следващите двадесет хода черните не можаха да измислят никакъв достатъчен план за защита.

Ето и финала на тази партия:

След 31... Цв8. — с8.

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Точки	Място
1	Портиш(НРУ)	☞	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1/2	9	I
2	Толуш(СССР)	0	☞	1	0	1	1	1/2	1	1	1	1	1	8 1/2	II
3	Билек (НРУ)	0	0	☞	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1	7	III-IV
4	Сабо (НРР)	1/2	1	1/2	☞	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1	1/2	7	III-IV
5	Барца (НРУ)	1/2	0	0	1/2	☞	1/2	1	1/2	1	0	1	1	6	V-VI
6	Троянеску (НРР)	1/2	0	1/2	1/2	1/2	☞	0	1	1	1	1/2	1/2	6	V-VI
7	Бобоцов(НРБ)	0	1/2	0	1	0	1	☞	0	1/2	1	1	0	5	VII
8	Малих (ГДР)	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1	☞	1/2	0	0	1	4	VIII-IX
9	Соколов (ФНРЮ)	0	0	1/2	0	0	0	1/2	1/2	☞	1/2	1	1	4	VIII-IX
10	Паоли (Ит.)	0	0	0	0	1	0	0	1	1/2	☞	0	1	3 1/2	X
11	Платер (НРП)	0	0	0	0	0	1/2	0	1	0	1	☞	1/2	3	XI-XII
12	Форинтош (НРУ)	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	0	0	0	1/2	☞	3	XI-XII

32. b4! b6 33. bc bc 34. Tb2 Og7. 35. D: c5+! Tc7 36. Ke: d6+ K: d5 37. K: d6+ Cd7 38. Db5+ Cd8 39. Kf7+ Ce7 39. Te2+ Ц: f7 40. O: c7 и белите спечелиха.

Класиралите се на 5 и 6 места Троянеску и Барца проведоха състезанието неръвномерно. Троянеску добре стартира, но финишира несполучливо, а с Барца се случи точно обратното. След добро начало, на финала той не можа да издържи и трябваше да се примири с дележ на 5—5 места.

Интересна съдба сполетя италианския участник Паоли, който в самото начало събра 3,5 точки, а в последните шест кръга — нито една.

Нашият участник в този турнир Милко Бобоцов, също както и Нейкирх в Кинбаум, не даде това, на което е способен. За честта на двамата наши участници в тези два малки „край-сверни“ турнири ше отбележим, че нито един от тях не играеше за реми. Всеки се стремеше към победа и понякога на всяка цена. Краткотрайността на турнирите предизвикваше нервност у участниците, загубили дори само една точка, подтикваше ги да играят

остро, понякога рискувано, а това както се знае, е нож с две остриета.

Върху играта на Бобоцов повлия липсата на предварително проучване на унгарските шахматисти, срещу които той претърпя четири от всичко петте си загуби и то все с черните фигури. Според думите на Толуш „Бобоцов неуверено плуваше в унгарските води“. Той не намери сигурно оръжие срещу прилаганата от унгарците така наречена „си-тема Барца“, започваща с ходовете: Kf3, c4 g3 и т. н.

Нещо, което правеше впечатление в тези два турнира, бе стремението да се прилагат от местните шахматисти едни и същи дебютни схеми и особено в срещите с чужденците. Така например немците с черни фигури разиграваха с голяма сигурност отделни варианти на френска защита и Нимцович (а Улман защита Грюнфелд), а унгарците система Барца — с бели и модерна индийска система с черни 1. d4 Kf6 2. c4, e6 3. Kf3 c5 4. d5 и т. н.

Организацията и на двата турнира беше безупречна. За нашите представители тези турнири бяха едно сериозно изпитание и отлична тренировка

ПЪТЯТ КЪМ МАЙСТОРСТВОТО

Н. ПЪДЕВСКИ

Когато редакцията на „Шахматна мисъл“, отзовавайки се на писма от своите читатели, ме покани да напиша нещо върху горната тема, трябва да призная, почувствах се твърде смутен. Да пишеш за себе си не е лесно, особено когато не си Алехин, Ботвиник или поне гротмайстор.

Сега съм вече спокоен. По-долу ще прочетете за пътя към едно майсторство, но който път не е личен, а път тъждествен за цялата млада генерация, която се появи по шахматните върхове към 1949 година. Това са моите приятели Бобоцов, Коларов, Милев, Минев, Бобеков, които достигнаха своето майсторство за едно и също време и по ка-

чин малко различаващ се от този, който тука ще опиша.

И една последна забележка. Нека, когато по-долу се говори за шахматно майсторство, читателите да знаят, че това не означава едно съвършенство в играта. Въпреки че много от нашите майстори имат международно признание, мисля, че до истинското шахматно майсторство има още много път. Кой пръв ще стигне там, не знам, но съм уверен, че денят, когато ще поздравим първия български гротмайстор, първия наш „голям майстор“, не е далеч.

Мнозина виждат пътя към шахматната слава като низ от успехи, като непрекъснат възход. И за

мене той остава като възходяща линия, но която дълго върви и хоризонтално, преди да се издигне пак нагоре. Етапите в развитието — то а са гари по пътя, където почиваш малко или много, преди да продължиш. За мене те бяха четири.

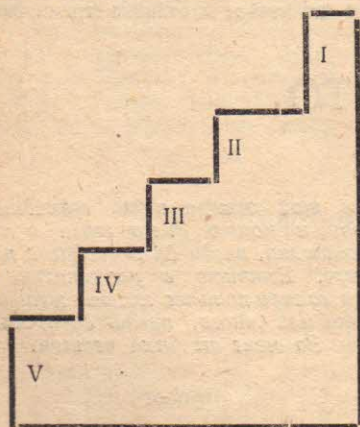
Пролог

Възрастта, когато за първи път заставаш учуден пред дървените фигурки, е най-различна, но едва ли играе някаква роля за по-нататъшната ти сила. Четиригодишният шампион на Куба Х. Р. Капабланка и Михаил Чигорин, който едва към двадесетата си година се запозна с шахмата, не са си отстъпвали по талант.

Трябва да призная, че когато на 10-годишна възраст се запознах с шахмата, новата игра не можа да ме увлече и може би щях да престана да се занимавам с нея, ако не беше катастрофалният резултат 10:0, с който редовно бях побеждаван от моя партньор. Амбицията стана движещия лост. Когато след по-малко от месец резултатът остана непроменен 10:0, но вече в моя полза. Появиха се нови противници, нови борби и един ден видях, че е вече късно, за да напусна шаха. Всеки ден той разкриваше по някоя от своите тайни и ставаше все по-интересен. През 1948 година кръгът на приятелите ми се оказа тесен за по-нататъшното изучаване на шахмата. Тогава за първи път попаднах в шахматен клуб, който стана мое училище в шахмата. Пловдивският шахматен клуб имаше стари традиции. Д-р Юрий Тошев и неговият ученик Ив. Галев бяха безспорно най-силните шахматисти и тяхната голяма любов към шахмата се предаваше на всички младежи, които стъпваха в шахматния клуб. Там срещнах един строен младеж, който изпъкваше в играта с по-голямото си самочувствие. Това беше бъдещият републикански първенец М. Бобоцов, който тогава правеше своите първи крачки в шахмата. Години по-късно наравно с височината на масите започна да се появява едно пионерче, което за по-малко от година стана нашия изтъкнат майстор Георги Пеев. Шахматният клуб беше ковачница за нови шахматисти. И в него съществуваха иерархична стълбница, която започваше с начинаещи и завършваше с обиграния майстор. По нея трябваше да се опитам да се изкача. По това време за първи път в България беше въведена квалификационната система, която се оказва мощен стимул за шахматен растеж.

По стъпалата на разрядите

Разгледайте тази стълбичка. Първото и последното стъпало са най-стръмни.

Успееш ли да се задържиш на първото стъпало, след това лесно се изкачваш нагоре. И всеки път, когато се обрънеш назад, виждаш пътя, който си преминал. От най-горното стъпало се прави скока към майсторското звание. Но много шахматисти не намират сили и започват да се връщат назад. През

1949 година достигнах до I разряд, но за това беше нужно много работа. На първо място теорията, тази така тайнствена дума за начинаещия шахматист. Мнозина се питат откъде да започнат. Ето откъде започнах аз:

„Играете добре, но не знаете нищо в дебюта“ — ми каза едно 7—8 годишно русначе след завършването на четвъртата игра, в която пак бях набързо разгромен. След това то стана, взе една дебела шахматна книга, която седеше до него, и излезе. Повече не го видях, но думите му запомних. Върнах се разстроен в къщи и взех ръководството на М. Кантарджиев, тази настолна книга за шахматиста от онова време, която и сега не е загубила своето значение на добър учител. Научих наизуст няколко варианта. Но още на другия ден ги забравих. Ясно беше, че това не е начинът за изучаване на шахматната теория. Тогава започнах . . . всяка вечер, връщайки се от шахматния клуб, да правя справки в шахматното ръководство къде съм допуснал грешка в дебютния стадий. Грешките вече не се повтаряха и всеки път се научавах по нещо ново. Така неусетно, ден след ден напредвах. По-късно разучих книгата на Капабланка, като се стремях да опровергам автора. Това създаде навика към самостоятелно мислене.

За по-нататъшното практическо усъвършенстване трябваше да се срещам с майстори. Това ми се удаваше, като участвах в едновременните игри, които изнасяха силни шахматисти. Ползата беше голяма. Победата повишаваше самочувствието, а загубата амбицирваше. И сега със съжаление слушам как някои що-годе напреднали шахматисти казват: „Каква е ползата да взема участие в симултана? Ако спечеля, никой няма да ме похвали, а загубя ли, ще ми се смеят“. Те не знаят, че и в двата случая само ще спечелят.

Пролетта на 1949 година беше истинска шахматна пролет за българския шахмат. Живеещ дотогава със славата на последното място от шахматната олимпиада в Мюнхен, 1936 година, той започна бързо да расте, за да стигне до 5—6 място в света през 1956 година. Много голям дял за този възход се пада на гостуването на прославените съветски гротмайстори Керес и Бондаревски в нашата страна. Участието ми в сеанса, който те изнасяха в Пловдив, е един от най-важните моменти в моя шахматен живот. Нека да разгледаме партията, която, въпреки че е играна на симултан, смятам за една от най-интересните свои партии.

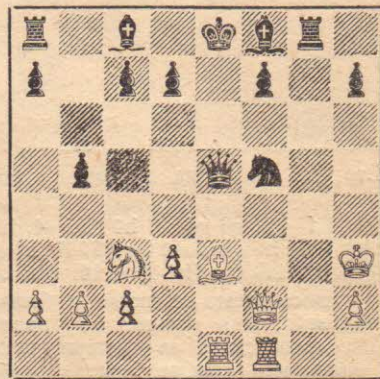
№ 122 Царски гамбит

П. Керес и
И. Бондаревски Н. Пъдевски

Сеанс на 30 дъски

1. e4 e5 2. f4 ef 3. Kf3 g5 4. Oc4 g4 5. 0—0. . . Гамбит Муцио, върху който тогава се полемизираше в страниците на сп. „Шахматы в СССР“. 5 . . . gf 6. Д: f3 Дf6 7. e5! По последната дума на теорията. 7 . . . Д: e5 8. Цh1? Бондаревски, който игра този ход, изглежда не беше запознат добре с варианта. За-

плахата 9 . . . Дd4+ трябваше да се парира посредством 8. d3!, принуждавайки 8 . . . Oh6. 8 . . . Ke7! 9. Kc3 Kxc6 10. d3 Kd4! Сера черните не се ограничават с защита, а сами минават в акция. 11. Дf2 f3 12. Oe3 f: g2+ 13. Ц: g2 Kdf5 14. Tae1 b5! 15. Od5! ? Защита без загуба на време, но . . . 15 . . . К: d5! 16. Od4 Kde3!+ 17. 0: e3 Tg8+ 18. Цh3.

18 . . . К: e3!! Сера на 19. Т: e3 след d6+ белите получават мат. Белите избреха 19. Д: f7+ Цd8 20. Д: g8 d6+ 21. Цh4 Kg2+!! Задачен ход, след който белите се предадоха.

Това беше първата завършила партия от симултана. Подтикът, който получих от тази победа, ме придвижи бързо напред.

Борба за място под шахматното слънце

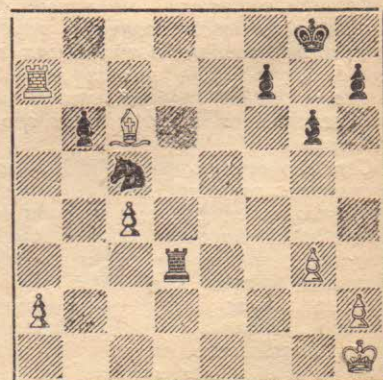
До 1948 година републиканските първенства се провеждаха без предварителни състезания и беше много трудно да попаднеш в финалния турнир. Въвеждането на полуфиналните турнири създаде големи възможности за издигане на млади шахматисти.

През м. октомври 1949 г. заедно с д-р Юрий Тошев, Бобоцов и още няколко пловдивски шахматисти бях включен в пловдивския полуфинал за републиканско първенство.

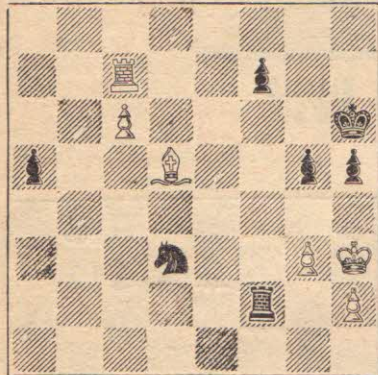
Още във втория кръг се срещнах с Хинков — безспорен претенгент за първо място, имаш славата на един от най-надеждните млади състезатели. В дебюта бях надигран, после се съвзех и след 31-я ход на белите се получи следната позиция:

Хинков

Пъдевски

Черните продължиха: 31. . . Td1+ 32. Цг2 Td2+ 33. Цh3. Царят влезе в клопката. 33. . . h5 34. Od5 Tf2 35. a4 Цг7 36. a5 b: a5 37. Tc7? трябваше да се играе T: a5 и да се държи конят колкото се може по-далеч от белия цар. 37. . . Kd3 38. c5 g5 39. c6 Цh6

Всичко вече е готово, за да започне да работи матовата машинка. 40. g4 друго спасение от g4 и Th2 мат няма. 40. . . h4 41. T: f7 T: f7 42. O: f7 Kf4 шах и мат! Спомням си за сеанса на Остап Бендер във Васюки, където разтрепереният шахматист промълвил „Мат, другарю гросмайстор“. С мене нямаше голяма разлика, а и спокойствието, с което Хинков прие това, ме накара дълго време да се съмнявам дали наистина съм дал мат.

После всичко тръгна много добре и след последния кръг за изненада на всички се оказах на първо място. Но разочарованието не се забави много. На финалния турнир, който се игра месец по-късно, първото място беше заменено с 12—14. Все пак и сега мисля, че да се изисква повече за начало не е нужно. Още седят в тетрадата ми написани изводите от този първи голям турнир. Главните точки са: много слаба реализация на материалното преимущество и увеличаване в бърза игра, особено когато противникът е в цайтнот. Не са ли това грешки, които съпътствуват всеки млад състезател? Чувствувах, че липсва и още нещо. Общуването ми със сега заслужил майстор на спорта Олег Нейкирх ми позволи да науча това, което не можеше да се прочете в книгите. Как да играеш в цайтнота, как да се подготвиш за дебюта, начина да мобилизиращ всичките си сили и още много други дребни на глед неща беше научил Нейкирх в своята дълга шахматна практика.

През периода 1950—54 година спечелих още два полуфинала и станах редовен участник във финала за републиканско първенство. Мястото между двадесете най-добри шахматисти в страната беше извоювано. Лъчите на шахматното слънце започнаха да падат и върху мене.

Колко „малко“ беше нужно за титлата „Републикански първенец“

Борбата във финалите ставаше все по ожесточена. Наред с многократните

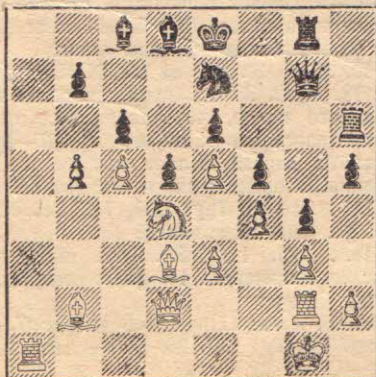
шампиони Нейкирх и Цветков, научиха се да печелят първи места и състезателите от младата генерация. През 1952 година Милев стана шампион, а на следващата година го замести Минев. Беше ред и аз да опитам. Знаех, че освен опита и теоретическата подготовка беше нужно и още нещо, но какво? Случаят ми помогна. През лятото на 1954 година отбихах двумесечната си военна подготовка като студент. Чистият въздух и физическата закалка ми помогнаха да укрепя здравето си. И интересно, когато веднага от военния лагер седнах пред шахматната дъска, се оказа, че нищо не съм забравил, а играта вървеше много леко. Тогава разбрах, че това „малко“, което не достигаше, беше физическата подготовка. Турнирът продължи 27 дена, но не почувствувах умора и успех да заема първото място. Ето какво мисля за факторите, които носят високия състезателен успех — добро здраве и укрепнати нерви, умение да водиш турнирната борба и добра теоретическа подготовка. Доколко ще съумееш да изпълниш тези изисквания зависи от самия теб.

На следващата година отново повторих успеха си. После последваха две години на известно отдалечаване от първото място. Може би системата, която препоръчвам, е остаряла, а може би сам не изпълнявам достатъчно добре точките, които препоръчвам?

Международни срещи

Когато младите български шахматисти се появиха за първи път на международната „арена“, те бяха вече обиграни и добре подготвени. И затова не е чудно, че още първите крачки бяха съпътствувани с успехи. През 1951 и 52 година Здравко Милев спечели първи места на международните турнири в Румъния и Полша, на два пъти беше победен ГДР, отбор с стара традиция. На олимпиадата в Амстердам през 1954 година Минев отбеляза първата победа срещу гросмайстор, побеждавайки Сабо. За всичко това много спомогнаха традиционните юношески срещи с Румъния, където добихме първото си международно кръщение и закалка.

Позицията на диаграмата е от партията Крецулеску — Пълевски, играна на трета дъска в юношеската среща България—Румъния 1950 година. Това е и първата ми международна среща

В това положение партията беше отложена и оценката от общи съображения показва, че е загубена за черните. Така и мислеха румънците, които в анализа подцениха атаката върху белия цар.

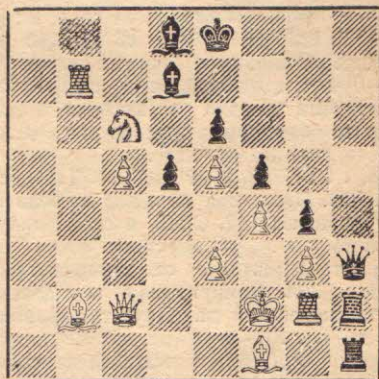
41. Db4 записан ход.

41. . . h4 42. Ta7 hg 43. hg Tgh8 44. Da4 Th1+ 45. Cf2 T8h2 46. Of1 Dh7. Всичко до тука удивително приличаше на набъгване, кой пръв ще успее да достигне противниковия цар.

47. b: c6 K: c6! 48. K: c6 Od7! Втория силен ход.

49. T: b7 Dh3 с заплаха T: f1+, от което белите се защитиха с

50. Dc2.

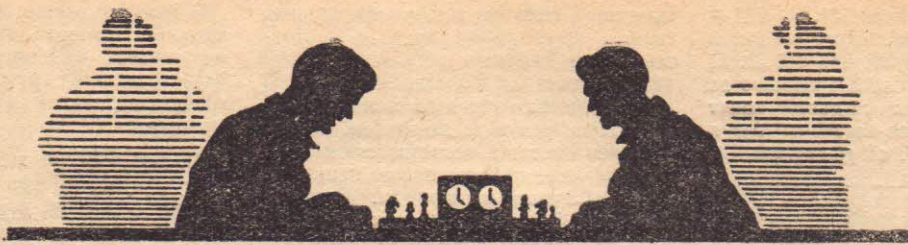
Сега нанесох удара, който подготвих от 10 хода: 50. . . D: g3 +!! Белите се предадоха. На 51. Ц: g3 следва 51. . . Oh4 мат.

Сега имам повече от 140 международни срещи. През 1957 година получих титлата „международен майстор“ и с това и международно признание. Завърши и четвъртият етап от развитието на един шахматист.

Всеки си има свои планове

Не би било в духа на нашето време да се спираме пред постигнатото, даже и когато виждаме, че сме постигнали границите на възможното. А може би човешката воля и дух да нямат граници, които да ги спират. Но за да се направи следващата крачка по пътя на шахматното развитие, е нужно много повече работа, отколкото досега, нужни са години, нужна е младост. С моите другари Бобоцов, Милев, Коларов, Минев заедно започнахме и заедно достигнахме четвъртия етап. Кой ще продължи и кой ще остане на постигнатото ще покаже времето, което идва.

До тук имаше малко история, малко автобиография и съвети. Първите две неща се сменяха да избягвам. А колкото до съветите, бих бил много радостен, ако помогнат на някой шахматист. Но едно е важно да се разбере, че пътят към майсторството е открит за всеки, който има желание, воля и голяма любов към шахматното изкуство.

И П П А П Р Т Г И И И

№123 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА ГУРГЕНИДЗЕ БОБЕКОВ

София, 1958 г.

Обяснения от Р. Бобеков

1. e4 c5 2. Kf3 Kc6 3. d4 cd 4. K: d4 Kf6 5. Kc3 d6 6. Og5 e6 7. Dd2 a6 8. Oe2. Обикновено тук се играе 8. 0—0—0 и възниква остра игра с разностранни рокади и взаимни атаки. Белите обаче имат предвид нов, интересен план на развитие.

8... Od7 9. 0—0 Oe7 10. Tad1 Dc7 11. Kb3. Проявява замисъла на белите. Те заплашват 12. O: f6 и след принуденото 12... gf царският фланг на черните значително се компрометира.

11... h6. Принуждава белите да изляват намеренията си. Другата възможност 11... 0—0—0 не ми се хареса поради 12. Oe3! с атака на дамското крило. По-сериозно внимание заслужаваше обаче продължението 11... 0—0 12. O: f6 gf 13. Dh6 Ke5 и т. н.

12. O: f6 gf 13. Oh5! Ke5! Белите имат натиск, но солидната пешечна маса на черните е трудно уязвима.

14. Ch1. Не може 14. f4? Kc4! 15. Dc1 Db6+ и 16... Ke3 с печалба на качество.

14... Kc4 15. Dc1 Ka5? Стремех към размени, който по начало е изгоден за черните, но в случая е съпроводен с сериозна загуба на време. Правилно бе 15... Th7 с последваща голяма рокада.

16. f4! K: b3 17. ab? Грешка! Посилно беше 17. cb! и белите получаваха възможност за атака по линията „с“. Напр. 17... Th7 18. De3 Dc5 19. Dg3 0—0—0? 20. Kd5! и белите печелят. След хода в текста черните успяват да рокират и получават отлична игра.

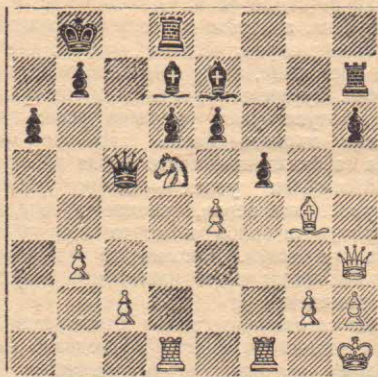
17... Th7 18. De3 Dc5 19. Dh3 0—0—0 20. b4? Подготовка за комбинация, но в действителност грешка. Правилно бе 20. f5 с добра игра за белите.

20... D: b4 21. f5 Cb8! Тих ход, който осуетява комбинацията 22. O: f7? T: f7 23. fe поради отговора 23... Oc8! Сега черните имат спечелена позиция.

22. fe fe 23. Og4 Dc4 24. b3 Dc5 25. Kd5?

Втора неточност, която значително улеснява задачата на черните. Комбинационният удар на белите е разчетен с оглед варианта 24... ed 15. O: d7 de 16. Of5! и белите получават силни заплахи, но...

25... f5! Опровержението. Сега белите бързо губят.

26. K: e7 fg 27. Dh4 Dg5! Принуждава преминаване в безнадежден ендшпил за белите.

28. Kg6 Oc6 29. Tf4 D: h4 30. K: h4 h5 31. e5 Cc7 32. Tf4 Thd7+33. Cg1 de. По-нататъшната реализация е лека.

34. T: d7 T: d7 35. T: d7+ Ц: d7 36. Cf2 Oe4 37. c3 a5 38. Ce3 Oc2 39. b4 a4 40. Cd2 Oe4 41. c4 Cc6 42. Cc3 b5 43. c5 Cd5 44. g3 a3 45. Cb3 Cd4 46. Ц: a3 Cc3. Белите се предават. Те не разполагат с полезни ходове.

№ 124 ДАМСКИ ГАМБИТ

ГУРГЕНИДЗЕ РАДОВИЧ

София, 1958 г.

Обяснения от Бухути Гургенидзе

1. c4 Kf6 2. Kc3 e6 3. d4 d5 4. Og5 Kbd7. По-перспективно е според мене 4... c5 или 4... Oe7.

5. cd ed 6. e3 c6. Черните са принудени да направят този ход, след който са лишени от възможности за пробив в центъра.

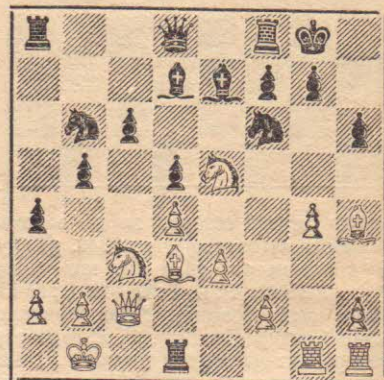
7. Od3 Oe7 8. Dc2 h6 9. Oh4 0—0 10. 0—0—0. Поради пешечното отслабване на черната рокада (h6) белите имат добри изгледи за успешна атака.

10... b5 11. Cb1 a5 12. Kf3. Посилно от 18. Kge2. За да проведат акции на дамското крило, черните ще се принудят впоследствие да играят Kd7—b6, в който случай белият кон ще заеме силния опорен пункт в центъра e5.

12... a4 13. Thg1 Kb6 14. Ke5 Od7 15. g4. (виж диаграмата)

15... g5. На 15... b4 щеше да последва щиковото 16. g5! с решаваша атака. Напр.:

a) 16... bc 17. gh Ke8 18. T: g7+ K: g7 19. Tg1 Of6 20. Oh7+ Ch8 21. hg+ O: ed 22. O: d8;

6) 16... hg 17. T: g5 Ke4 (17... bc 18. Tdg1! с неотразима атака) 18. K: e4 de 19. Th5! с печеливша атака. Ето две примерни продължения:

1) 19... b3 20. ab ab 21. D: b3 и почти на всеки ход следва 22. Kg6 с печалба;

2) 19... ed 20. D: d3 f5 21. Th8+! Ц: h8 22. Kg6+ Cg8 23. Ke7+ Cf7 24. Kf5! Dc7 25. Kh6!!+ и т. н.

16. f4! Ke8 17. fg hg 18. Og3 Kc4 19. Tdf! Of6. Ако 19... Ke3, то 20. Oh7+ Ch8 21. T: f7 K: c2 22. Kg6 мат.

20. Dg2 Cg7 21. Dh3 Th8 22. D: h8+ Ц: h8 23. K: f7+ Cg7 24. K: d8 Kd2+ 25. Cc2 K: f1 26. T: f1 T: d8. Комбинационната буря затихна. Белите спечелиха пешка и предвид отслаблението в дамския фланг на черните реализацията е лесна.

27. Of5 O: f5 28. T: f5 Cg6 29. Cd3 Kg7 30. Tf1 Ke6 31. Tc1 Ta8 32. a3 Oe7 33. Ka2 Ta6 34. Oe5 c5 35. Kc3 cd 36. ed Tc6 37. Tf1. Черните се предават.

Партията бе удостоена с специален приз като най-красива в турнира.

№ 125 ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

АНТОШИН УЛМАН

Кинбаум, 1958 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 d5 4. Kf3 Og7 5. Og5. Настоящата партия е играна в първия кръг на турнира и естествено е да се допусне, че Антошин ще играе на всяка цена за победа срещу един от главните конкуренти за първото място: При това Улман се намира на „свой терен“, по-добре познава сънародниците си, участващи заедно с него, и естествено, може да разчита на по-добър резултат срещу тях, отколкото гостите чужденци. Антошин обаче не избира достатъчно

остро оръжие, напр. 5. Дb3, а се спира на „извехтало“ 5. Og5, с право оценявано от теорията като безперспективно.

5. . . Ke4 ! 6. cd. При 6. Of4 черните получават инициативна игра — 6. . . K: c3 7. bc 0—0 8. e3 (8. cd D: d5 9. O: c7 Dc6 l) 8. . . c5 ! и т. н.

6. . . K: g5 7. K: g5 e6 8. Kf3. При 8. Da4+ c6 ! 9. dc K: c6 10. Kf3 Od7 ! черните си връщат пешката с по-добра игра — 11. Dd1 Db6 !

8. . . ed 9. e3 0—0 10. Oe2 c6 11. 0—0. Всичко до тук както в партията Ласкер—Ботвиник (Нотингам, 1936 г.). Белите отстъпиха двойката офицери на противника, без да имат нещо в замяна. Позицията е равна, но по-перспективна за черните, още повече, че на тях е по-лесно да планират играта си.

11. . . Dd6 12. Tc1 Kbd7 13. Ka4 f5. Напълно възможно е и 13. . . b6 с последващо Ob7 и Tae8.

14. g3. Единствената възможност за прова на инициатива от страна на белите — превод на коня f3 през d3 и след f4 на e5 — е неосъществима и затова Антошин правилно решава да подготви „подводни камъни“ срещу замислената от черните атака на царския фланг.

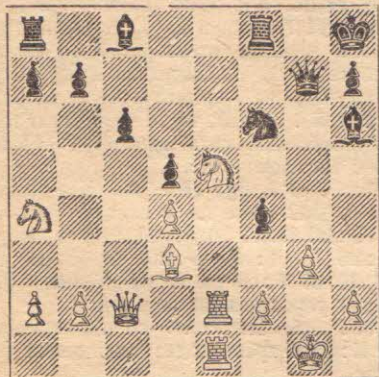
14. . . De7 15. Tfe1 Oh6. Последните ходове на черните едва ли са най-точни. Заслужаваше внимание маневрата 14. . . Te8 с последващо Of8, Df6, Od6 и g6—g5.

16. Tc2 g5 17. Od3 Dg7 18. Tce2. На свой ред и белите не са на висота. Задължително беше 18. Kc5 ! (Това бе възможно също и на 17-я ход) и атаката на черните става фиктивна.

18. . . Kf6 19. Dc2 Ch8. Тъй като след 19. . . Ke4 20. Ke5 е неприятна заплахата 21. f3, Улман предлага жертва на пешка, след приемането на която черните форсират реми.

20. Ke5. Антошин се отказва от повторението на ходовете след 20. O: f5 O: f5 21. D: f5 Ke4 22. Dg4 Kf6 ! и се ориентира към жертвена комбинация, която обаче не е правилна.

20. . . f4 21. ef gf

22. O: h7 ! ? D: h7 ! Единствено. След 22. . . K: h7 ? 23. Kg6+ Ch8 24. K: f8 белите печатат.

23. Kg6+ Ch8 24. Te7 Og7 25. Tc7 Ke4 ! Най-простото !

26. K: f8 C: f8 27. Kc5 fg 28. hg Of5 29. Kd7+ O: d7. Още по-леко и бързо печели 29. . . Ch8.

30. T: d7 Df5 31. T: b7 O: d4. 32. Ch2 !

Цг8. 1 Разбира се, черните трябва да спечелят, но за това е нужна бдителност. Не може 32. . . O: f2 поради 33. T: e4 или 33. Tf1.

33. f3 Tf8 ! 34. fe Df3+ 35. Ch3 Of2 36. Dc3 D: c3 37. bc O: e1 38. ed cd 36. Td7 Tf5 ! 40. Ch4 Te5 41. T: a7 O: c3 42. Ch4 Te2 43. a4 d4 44. a5 d3 45. Td7 d2 46. a6 Te1 47. a8 Ta1 48. Ce3 T: a7. Белите се предават.

№ 126 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

КОСТРО (Полша) НЕЙКИРХ

Кинбаум (ГДР), 1958 г.

Обяснения от Ол. Нейкирх
1. e4 c5 2. Kf3 e6 3. d4 cd 4. K: d4 a6 5. Oe2. Срещу избраната от черните модерна система в сицилианската защита, белите противопоставят „скромния“ ход 5. Oe2, който обаче крие много тънкости.

5. . . Kc6 6. 0—0 Dc7. Черните се въздържат от развитието на коня g8, като запазват възможността да го развият както на f6, така и на e7.

7. K: c6. Неправилно стратегическо решение. Смяната на c6 усилва центъра на черните и увеличава техните възможности за успешна контраигра. Заслужаваше предпочитание 7. c4 или 7. Kc3.

7. . . bc 8. c4 Ob7 9. Of3. Планът, провеждан от белите в настоящата партия, както ми каза след партията Костро, е предложен от полския майстор Тарновски. При даденото положение обаче този план не е удовлетворителен. Офицерът f3 блокира пешката f и по този начин затруднява предприемането на акции от страна на белите на царското крило посредством характерното придвижване f2—f4.

9. . . Od6. Оригинално развитие на офицера, прехвърлящ се с печалба на време на полето e5, от където контролира важните пунктове f4 и d4, както и диагоналите „h2—b8“ и „a1—h8“.

10. h3 Ke7 11. Oe3 c5. Черните препятствуват блокадния ход c4—c5 и установяват контрол над важното централно поле d4.

12. Dd2 Oe5 13. Kc3 0—0 14. Tad1 Tfd8. Неточност. Правилно бе 14. . . d6 с последващо провеждане на маневрата Ke7—c6—d4 и евентуално f7—f5.

15. Dd3 Kg6 16. g3. Отнема важния опорен пункт за черния кон — f4 и подготвя при случай Og2 и f2—f4.

16. . . Of6. Не е изгодно 16. . . f5 поради 17. Og5 и черните попадат в затруднения.

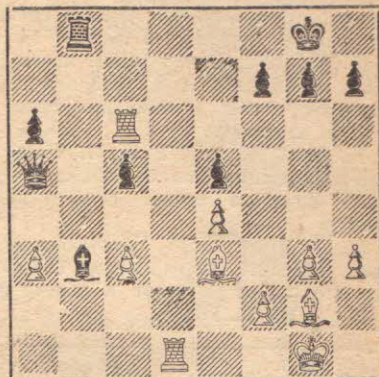
17. Og2 Ke5 18. De2 d6 19. Td2. Непоследователно. Трябваше да се играе 19. f4 с започване активна игра на царския фланг.

19. . . Kc6 20. Dd1 Od4 21. Of4 Tab8 22. Ke2 e5 23. Oe3 Da5 24. a3. Води до отслабване пешечното разположение на дамското крило. Трябваше да се предпочете 24. b3.

24. . . Oe8 25. Kc3. Начало на рискована комбинация, която позволява на черните да получат добри изгледи. Трябваше да се осъществи двойна размяна на полето d4 и след това проведе f2—f4.

25. . . O: c3 26. bc Oe6 27. T: d6 O: c4 28. T: c6. Тънкост на комбинацията. На 28. Te1 би последвало 28. . . D: c3 и после 29. . . Kd4 с прекрасна позиция за черните. Ходът в текста създава най-големи затруднения на черните.

28. . . T: d1 29. T: d1 Ob3

30. T: c5. Неправилно решение. По-надеждно бе 30. Td2. Сега черните с обратна жертва на дамата добиват реални изгледи за използване на материалното си преимущество.

30. . . D: c5 31. O: c5 O: d1 32. Od6 Tb1 33. Ch2. По-упорито бе 33. O: e5. Сега белите се лишават от всякаква контраигра.

33. . . f6 34. g4 Oe2 35. Ob4 Td1 36. Ch3 g5 37. h4 gh 38. C: h4 Tg1 39. Oh3 Of3 40. Oe5 Ch7 41. Oa7 Ta1 42. Ch3 O: e4. Белите се предават.

№ 127 ЗАЩИТА БЕНОНИ

ПОРТИШ БОБОЦОВ

Международен турнир в памет на Л. Асталощ

Балатонфюред, 1958 г.

Обяснения от Портиш

1. d4 Kf6 2. c4 c5 3. d5 e5 4. Kc3 d6 5. e4 g6 6. Oe2 Og7 7. Kf3. Възможно е и 7. f4 с остра игра.

7. . . 0—0 8. Og5 ! ? Този ход бе приложен в сходна позиция и от Петросян против Суегин в XXV п-во на СССР. Интересно е да се сравнят стратегическите идеи, проведени в двете партии. Гореупоменатата партия продължила както следва: 1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. Oe2 0—0 6. d5 e5 7. Kf3 Kbd7 8. Og5 ! ? h6 9. Oh4 g5 10. Og3 Kh5 11. 0—0 a5 12. Ke1 Kf4 13. Kc2 ! Kc5 14. Ke3 Ke4 15. K: e4 K: e2+ 16. D: e2 f5 17. f3 ! и белите стоят предпочитателно.

8. . . h6 9. Oh4 g5. Двете партии, изиграни в този вариант, поставят въпроса: не е ли твърде прибързано придвижването g7—g5 и после Kh5 ? Може би бе по-добре в настоящата партия да се продължи 9. . . Dc7 и след това Ke8 и f5. В този случай Oh4 не е разположен добре.

10. Og3 Kh5 11. Kd2 Kf4 12. 0—0 De7 ? Черните имат отличен опорен пункт на полето f4 за коня си, но за сметка на това в техния лагер са сериозно отслабени полетата f5 и g4.

